

5.9.2011

Dnro 3205/2/11

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Iisa Suhonen

SAIRAALA KORVAA POTILAALLE IHMISARVOA LOUKANNEET ERISTÄMISOLOSUHTEET

Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen on 28.1.2011 antamassaan ratkaisussa pitänyt lainvastaisena potilaan kohtelua Pitkäniemen sairaalassa kun tämä on joutunut tekemään kaikki tarpeensa eristyshuoneen lattialle ja on voinut joutua odottamaan pitkänkin ajan, ennen kuin eritteet on siivottu pois. Oikeusasiamies on pitänyt tätä potilaan kannalta nöyryyttävänä ja ihmisarvoa loukkaavana menettelynä. Oikeusasiamies on katsonut, että sairaalan tulee kyetä järjestämään myös uhkaavan ja väkivaltaisen potilaan kohtelu niin, että hänelle annetaan mahdollisuus tehdä tarpeensa ihmisarvoa kunnioittavalla tavalla. Jos tämä ei ole mahdollista viemällä potilas wc:hen, tulee eristyshuoneen olosuhteet järjestää niin, että tarpeet voidaan tehdä muualle kuin lattialle ja että potilaan ei tarvitse kärsiä eritteiden hajusta.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiriä on pyydetty ilmoittamaan niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty Pitkäniemen sairaalan eristämisolosuhteiden saattamiseksi lainmukaisiksi. Oikeusasiamies on myös pyytänyt sairaanhoitopiiriä harkitsemaan, voisiko se hyvittää kantelijalle hänen ihmisarvoaan loukanneen kohtelun Euroopan ihmisoikeussopimuksen 13 artiklan nojalla. Sairaanhoitopiiriä on pyydetty ilmoittamaan, mihin toimenpiteisiin oikeusasiamiehen esitys on antanut aihetta.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri on toimittanut vastauksena toimialuejohtajan lausunnon. Toimialuejohtajan mukaan tilanne, johon potilaan hoidon yhteydessä jouduttiin, loukkaa ehdottomasti hänen ihmisarvoaan ja aiheuttaa häpeää ja nöyryytystä. Lausunnossa on esitetty, että sairaanhoitopiiri palauttaisi potilaalle hänen maksamansa hoitomaksut kyseisen hoitojakson ajalta, joka Pitkäniemen sairaalan hoidon 28.1.–2.2.2009 jälkeen jatkui vielä Kaivannon sairaalassa 2.2.–6.3.2009. Toimialuejohtajan mukaan kyseessä oleva ongelma on ennen kaikkea tilojen rakenteisiin liittyvä, johon pyritään mahdollisimman nopeasti saamaan aikaan korjauksia. Lausunnossa todetaan, että sairaalassa on jo kiinnitetty huomiota hoitokäytäntöihin, jolla ongelmat pyritään mahdollisuuksien mukaan minimoimaan.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri on täydentänyt toimialuejohtajan lausuntoa toteamalla, että Pitkäniemen sairaalan eristystilojen uudistaminen liittyy Pitkäniemen alueen rakennusten saneeraamista ja käyttöä koskevaan kokonaissuunnitelmaan, joka esitellään sairaanhoitopiirin johtoryhmässä 5.9.2011. Eristystilojen saneeraus ja mahdollinen wc-tilojen rakentaminen niihin pyritään ottamaan huomioon suunnitelmissa kiireellisenä kohteena, vaikka suunnitelman toteuttaminen kestää vuosia.

Hoitokäytäntöjen kehittämisen on todettu tarkoittavan sitä, että henkilöstön saaminen yöaikaan paikalle on priorisoitu. Hälytysjärjestelmä mahdollistaa pikaisen avun saamisen muilta osastoilta. Tosin akuuttiosastot sijaitsevat erillisissä rakennuksissa, joten ongelma on jossain määrin olemassa. Vasta pidemmällä tähtäimellä (rakennusten saneeraus) wc-tiloihin liittyvä ongelma on mahdollista ratkaista paremmin.

Potilaalle korvataan asiakasmaksut kysymyksessä olevan hoitojakson ajalta.

Oikeusasiamies Petri Jääskeläisen pyynnöstä ilmoitan seuraavan.

Oikeusasiamies pitää hyvin myönteisenä sitä, että sairaanhoitopiiri tunnustaa potilaan ihmisarvoa loukanneen kohtelun ja suorittaa siitä hyvitystä, jonka määrä lienee noin 500 euroa. Oikeusasiamiehen mielestä loukkauksen tunnustamisella ja määrältään symbolisellakin hyvityksellä on tärkeä merkitys paitsi periaatteelliselta kannalta, myös loukatun oikeudentunnon kannalta.

Oikeusasiamies haluaa vielä korostaa sitä, että vaikka kyseessä olisikin pitkälti tilojen rakenteisiin liittyvä ongelma, tulee eristämisolosuhteet olla lainmukaiset, jos sairaalassa käytetään eristämistä. Oikeusasiamies pitääkin tärkeänä, että tilaratkaisuista huolimatta varmistetaan kaikin mahdollisin keinoin eristyspotilaiden ihmisarvoinen kohtelu.